Střední škola, Základní škola a Mateřská škola,
Frýdek-Místek, příspěvková organizace
Sídlo organizace: Pionýrů 2352, 738 01 Frýdek-Místek
tel.: 558433525, 774433525 e-mail: ruzovka@ruzovka.eu

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

Školní vzdělávací program pro školní družinu

pracoviště na ul. Pionýrů 2352, Frýdek-Místek

Střední školy, Základní školy a Mateřské školy,
Frýdek-Místek, příspěvkové organizace

OBSAH:

1. Identifikační údaje …….…..… 2
2. Charakteristika školní družiny…….….. 3
3. Materiální podmínky …… 3
4. Personální podmínky ……..…….. 3
5. Charakteristika žáků – žáci se SVP, žáci nadaní a mimořádně nadaní …… 3
6. Podmínky přijetí a ukončování vzdělávání ……..… 4
7. Podmínky průběhu vzdělávání ……..…….. 4
8. Ekonomické podmínky – úplata ve školní družině …….…… 4
9. Psychosociální podmínky …….….. 4
10. Bezpečnost práce a ochrana zdraví …….… 5
11. Vzdělávací cíle, formy a obsah vzdělávání …….… 5
    11.1 Cíle vzdělávání ……... 5
    11.2 Formy vzdělávání ……... 6
    11.3 Obsah vzdělávání …… 6
12. Klíčové kompetence …… 9
13. Časový plán zájmového vzdělávání a činnosti ve školní družině …….. 10
14. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení …….. 14

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro školní družinu

Název školy: Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace

Adresa školy: Pionýrů 2352, Frýdek-Místek, 738 01

Jméno ředitele školy: Mgr. Jitka Vachtarčíková

Kontakt: e-mail: ruzovka@ruzovka.eu, web: www.ruzovka.eu

IČ: 69610134

Název zřizovatele: Moravskoslezský kraj

Adresa zřizovatele: ul. 28. října 117, 702 18 Ostrava

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

....

ředitel školy razítko školy

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina je zařízení, které se soustřeďuje na výchovu mimo vyučování. Činnost vzdělávání školní družiny se uskutečňuje na základě § 3 odst. 3 zákona 561/2004 Sb. (školský zákon), vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Činnost školní družiny vychází ze základní myšlenky školního vzdělávacího programu „Škola pro každého – škola pro život“. Školní družina volně navazuje na školní vzdělávací program základní školy, snaží se vhodně doplnit a posílit poznatky nabyté při školním vzdělávání.

Hlavními úkoly činnosti ŠD je uplatňovat a rozvíjet všechny složky výchovy a postupně zlepšovat zralost dětí. Při veškeré činnosti je dbáno na individuální přístup k dětem dle jejich mentální a tělesné úrovně.

3. Materiální podmínky

Školní družina je součástí Střední školy, Základní školy a Mateřské školy, Frýdek-Místek, příspěvková organizace. Školní družinu tvoří jedno oddělení, které je věkově smíšené.

Žáci k pobytu ve školní družině využívají aulu a třídu, ve které během dopoledne probíhá vyučování. K základnímu vybavení školní družiny patří společenské a didaktickými hry, sportovní, výtvarné a hudební potřeby, koutkem pro relaxaci.

K pohybovým aktivitám mohou žáci využívat školní zahradu, terasu a multifunkční hřiště a další odborné pracovny školy. K environmentální výchově slouží příroda v bezprostředním okolí školy.

4. Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanou vychovatelkou a asistenty pedagoga, kteří mají možnost v rámci dalšího vzdělávání pedagogů prostřednictvím kurzů a seminářů prohlubovat svou kvalifikaci.

5. Charakteristika žáků – žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, žáci nadaní a mimořádně nadaní

Vzděláváme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, plynoucími ze snížených rozumových schopností a žáky s více vadami v kombinaci s mentálním postižením a poruchami autistického spektra.

Respektujeme individualitu každého žáka a vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Na podmínkách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu se zákonnými zástupci, třídní učitelkou, výchovnou poradkyní a ředitelkou školy.

Dle stupně a charakteru jejich postižení umožňujeme začleňování do volnočasových aktivit a zajišťujeme podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

6. Podmínky přijetí a ukončování vzdělávání

Zařazení žáka do školní družiny probíhá na základě vyplněné přihlášky. Důležitý je záznam o odchodu žáka ze školní družiny (v kolik hodin odchází, zda sám nebo v doprovodu), telefonní číslo zákonných zástupců a zdravotní stav žáka.

Ukončení vzdělávání ve školní družině končí uplynutím školního roku.
V průběhu školního roku může být vzdělávání ukončeno písemným odhlášením žáka ze školní družiny.

7. Podmínky průběhu vzdělávání

Provoz školní družiny je 1x týdně: 12.30 – 15.30 hodin
4x týdně: 11.30 – 15.30 hodin

Po skončení vyučování jsou žáci předání vychovatelce. Za žáka, který byl ve škole a do školní družiny se nedostavil, vychovatelka neodpovídá.

Nepřítomnost ve školní družině nebo dřívější odchod omluví zákonný zástupce předem do školního deníčku žáka, nikoli na žádost telefonickou.

Vychovatelka předá žáka zákonnému zástupci nebo jiné pověřené osobě na základě písemného pověření.

Během pobytu ve školní družině žáci neodcházejí mimo místnost bez dovolení vychovatelky.

8. Ekonomické podmínky – úplata ve školní družině

Výše úplaty ve školní družině se řídí směrnicí s názvem Směrnice o úplatě za zájmové vzdělávání ve školní družině. Výše úplaty činí 70,- Kč za každý kalendářní měsíc v době školního vyučování, tj. září až červen.

Úplata je splatná každý měsíc v době školního vyučování v termínu nejpozději do 20. dne v daném měsíci.

9. Psychosociální podmínky

Školní družina je při poskytování školských služeb povinna přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytváří podmínky pro jejich zdravý vývoj.

Naši snahou je vytvoření klidného a příznivého sociálního prostředí, poskytnutí činností vycházejících ze zájmů žáků s ohledem na věkovou přiměřenost, ochranu dětí před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy.

Podílíme se na životě školy a každé bezdůvodné podezření na ubližování dítěte okamžitě řešíme s třídním učitelem a zákonným zástupcem žáka.

Pro úspěšné vzdělávání žáků zajišťujeme:

- klidné a podnětné prostředí
- zařazování relaxace, relaxační cvičení
- možnost odpočinku podle vlastních potřeb
- provádění každodenních individuálních nebo skupinových prací v činnostech hudebních, výtvarných, pracovních, tělovýchovných apod.
- respektování tempa a individuálních možností každého žáka
- pomoc při sebeobsluze dle individuální potřeby
- využívání vhodných kompenzačních a didaktických pomůcek

Hlavním cílem práce ve školní družině je vzájemné pochopení, pomoc a tolerance.

10. Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáka je součástí všech činností školní družiny. Pravidla chování žáků a bezpečnost při pobytu ve školní družině jsou stanovena ve Vnitřním řádu školní družiny, Řádu školní družiny, Školního řádu školy a řádů dalších učeben a prostor, které školní družina ke své činnosti využívá.

Všichni žáci se chovají při pobytu v družině tak, aby neohrozili zdraví své ani jiných spolužáků či jiných osob.

Vychovatelka školní družiny vyhledává a spolu s vedením školy vyhodnocuje a odstraňuje možná rizika vzniku úrazů žáků.

Každý úraz je ihned ohlášen vychovatelce a zaznamenán do knihy úrazů.

Při úrazu žáka vychovatelka poskytne první pomoc a vyrozumí zákonné zástupce, v případě potřeby přivolá lékařskou pomoc.

Žák přihlášený do školní družiny je poučen o BOZP a záznam o poučení je uveden v Přehledu výchovně vzdělávací práce školní družiny.

11. Vzdělávací cíle, formy a obsah vzdělání

11.1 Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem a to zejména:

- rozvoj žáka, jeho učení a poznávání
- osvojení si základů hodnot
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se a působit na své okolí
- výchova k smysluplnému využívání volného času

11.2 Formy vzdělávání

- Pravidelná činnost – činnost školní družiny je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované kolektivní aktivity.
- Příležitostné činnosti – přesahují zpravidla rámec každodenních činností školní družiny a nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností – besídky, karnevaly, akce spojené se svátky během roku.
- Spontánní činnost – zahrnuje každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v odpoledních hodinách.
- Odpočinkové činnosti – zahrnují poslechové činnosti, četby, individuální hru, klidové činnosti po obědě.
- Příprava na vyučování – zahrnuje didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž se upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

11.3 Obsah vzdělávání

Člověk a jeho svět
Zájmovým vzděláváním v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjíme poznatky, dovednosti a zkušenosti získané v rodině. Žáky učíme pozorovat a pojmenovat děje a jevy, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváříme ucelený obraz světa poznáváním sebe i okolí.

Tuto oblast členíme do dalších tematických okruhů:

Místo, kde žijeme: Naše škola
Cesta do školy
Naše město
Naše vlast

- poznáváme nejbližší okolí a seznamujeme se s významnými objekty
- orientujeme se v okolí školy
- povídáme si o institucích v našem městě
- seznamujeme se s posláním pošty, knihovny, lékárny, nákupních středisek a vyzkoušíme si jejich služby
- dbáme na bezpečnost na cestě do školy a domů, na vycházkách
- zajímáme se o dopravní značky – určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují)
- vyrábíme dopravní značky
- na dopravním koberci řešíme modelové dopravní situace
- hrajeme hry s dopravní tématikou
- orientujeme se ve škole
- známé pracovníky školy
- navštěvujeme odborné učebny školy a využíváme jejich zařízení
- dbáme na estetiku prostředí ŠD i školy
- podílíme se na výzdobě
- výtvarně vyjádříme získané poznatky

Lidé kolem nás: **Rodina**
Kamarádi
Svátky a oslavy
Osvojování a dodržování základů společenského chování

- besedujeme o rodině
- hovoříme o povoláních rodičů
- hrajeme si na zaměstnání (představování povolání rodičů)
- učíme se zpívat lidové písně s tématikou povolání
- čteme z knížek, v nichž se vypráví o životě prarodičů
- vyrábíme dárky a přání svým nejbližším pro různé příležitosti
- připravujeme vystoupení pro rodiče
- osvojujeme si zásady vhodného a společenského chování tolerance, empatii,
- učíme komunikaci slovní i mimoslovní
- dodržujeme pravidla stolování
- zařazujeme prvky mediální výchovy

Lidé a čas: **Náš denní režim**
Orientace v čase
Čas v našem životě
Místní, regionální a národní dějiny

- vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu
- učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu
- besedujeme na téma: Jak trávím víkend
- malujeme své zážitky
- využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení
- srovnáváme rozdíly mezi dřívější a současnou dobou
- čteme české pohádky, básničky, hádanky, říkadla
- vyprávíme si a odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti
- ilustrujeme pohádky a hrajeme scénky
- učíme se, zpíváme a posloucháme lidové písně

Rozmanitost přírody: **Příroda okolo nás**
Živá a neživá příroda
Ochrana přírody

- na vycházkách pozorujeme přírodu a živočichy v různých ročních obdobích
- porovnáváme, jak se v jednotlivých obdobích příroda mění
- čteme si o přírodě a jejich proměnách
- kreslíme, malujeme a modelujeme určité prvky přírody
- využíváme přírodní materiál pro výtvarné činnosti
- učíme se a upevňujeme pravidla chování v přírodě
- povídáme si o květinách a jejich podmínkách k životu
- pečujeme o pokojové květiny a okolí školy
- napodobujeme hlasy zvířat
- určujeme plodiny podle výrazné chuti a hmatu
- soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků rostlin a zvířat
- vyprávíme si o domácích zvířatech a péči o ně

- kreslíme, modelujeme domácí zvířata
- získáváme informace o životě zvířat z knih a časopisů
- učíme si básničky a písničky s přírodní tématikou
- kreslíme, modelujeme a třídíme ovoce a zeleninu

Člověk a jeho zdraví: Lidské tělo
Péče o zdraví
Osobní bezpečí

- poznáváme své tělo a jeho potřeby
- pečujeme o své zdraví – co nám prospívá a co nám škodí
- seznamujeme se se zásadami první pomoci a předcházíme úrazům
- oblékáme papírové postavy podle ročních období
- besedujeme o osobní hygieně a jejím významu
- ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování
- seznamujeme se se zásadami zdravé výživy
- vyhledáváme a třídíme obrázky zdravých a méně zdravých potravin
- připravujeme ovocné poháry a malé občerstvení
- dbáme na zásady správného stolování
- procvičujeme své tělo – ve třídě, v terénu

Člověk a svět práce

Podněcujeme žáků k všímání si krásy lidských výtvorů, rozvíjení samostatnosti v sebeobsluze, zlepšování motorických schopností, rozvíjení představivosti a kreativity žáků, podporování jejich vlastních nápadů a jejich realizaci.

Snažíme se rozvíjet i konstruktivní schopnosti, podporujeme prostorové vnímání, při hrách se stavebnicemi rozvoj jemné motoriky žáků.

Při procvičování lepení, vystřihování, vybarvování dbáme na čistotu práce, přesnost, soustředění a rozvoj vytrvalosti.

Prací podle předlohy a návodu vedeme žáky k samostatnosti.

Snažíme se rozvíjet schopnost spolupracovat, zapojit se do společného díla, vést žáky k dohodě a rozdělení úkolů, k respektování práce druhých žáků.

Nabízíme zajímavé a netradiční výtvarné techniky.

Umění a kultura

Přibližujeme žákům přísloví, pořekadla a hádanky, učíme se naslouchat a vyvozovat ponaučení – čteme pohádky, příběhy a bajky.

Kladně ovlivňujeme emocionální vývoj žáků literárními útvary, rozvíjíme fantazii a představivost, motivujeme žáky k zamyšlení nad lidskými vlastnostmi.

Reprodukujeme obsah četby, podporujeme si zapamatování faktů, které se učíme zaznamenávat prostřednictvím výtvarné a pracovní činnosti.

Rozvíjíme estetické cítění a vnímání při práci s knihou.

Propojujeme hudební složku se slovem, obrazem a pohybem.

12. Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu docházky do ŠD, se bude prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

Kompetence k učení:

- dbáme na dodržování ustáleného postupu a častým opakováním upevňujeme získané poznatky a vědomosti
- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti přiměřené jejich věku a možnostem
- cvičíme paměť hrami a soutěžemi se zapamatováním předmětů a údajů
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence k řešení problémů:

- vytváříme v kolektivu třídy atmosféru otevřenosti a vzájemné důvěry
- vedeme žáky, aby si všímali dění okolo a snažili se řešit situace přiměřené jejich věku a schopnostem
- vzájemně komunikujeme a spolupracujeme při plnění úkolů
- vytváříme v kolektivu atmosféru otevřenosti a vzájemné důvěry

Kompetence komunikativní:

- žáky vedeme k tomu, aby se naučili vhodným způsobem komunikovat se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých lidí
- učíme a vhodným způsobem motivujeme žáky vyjadřovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- žáky vedeme k tomu, aby získané komunikativní dovednosti dokázali uplatnit v běžném životě

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k obezřetnosti vůči cizím osobám
- vedeme žáky k toleranci k druhým lidem
- vysvětlujeme žákům důležitost dodržování norem slušného chování
- vytváříme příjemnou, klidnou a konstruktivní atmosféru při skupinovém vyučování
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vyžadujeme od žáků dodržování pravidel zdvořilého a slušného chování k ostatním lidem

Kompetence občanská

- vedeme žáky k zodpovědnému chování a péči o zdraví své a druhých
- vedeme žáky k toleranci a k ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a základních environmentálních problémů

Kompetence k trávení volného času

- vedeme žáky k smysluplnému využití volného času
- vedeme žáky k vhodnému výběru zájmové činnosti, dle jejich dispozic
- podporujeme u žáků rozvoj v jejich individuálních činnostech

13. Časový plán zájmového vzdělávání a činností ve školní družině

Je řízen celoročním plánem, rozdělený do jednotlivých ročních období. Náměty jsou využity v činnosti výtvarné, pracovní, tělovýchovné, hudebně-pohybové, společensko-vědní, přírodovědné a spontánní.

Plán je rozvržen do čtyř bloků na čtyři roční období: podzim, zima, jaro, léto.

1. blok - Podzim (září, říjen, listopad)

Rekreační činnost:

- pohybové hry na hřišti
- stolní a společenské hry
- hry ve školní družině
- individuální zaměstnání
- konstruktivní hry

Odpočinková činnost:

- odpočinek na koberci, společná četba
- vyprávění, DVD
- kresba na volné téma

Společenská činnost:

- seznámení dětí s režimem školní družiny
- hygienické návyky
- chování ve ŠD a ŠJ
- hledání nových kamarádů
- upevňování vztahů

Zájmová činnost:

pracovní

- práce s přírodním materiálem
- výrobky z kaštanů, sena apod.
- práce s papírem
- podzimní strom

výtvarná

- kresba, malba zážitků z prázdnin, kresba na volné téma
- pohádkové bytosti
- výtvarné dotváření přírodnin

hudební

- poslech písniček z CD
- hudební, pohybové hry

tělovýchovná

- pohybové, závodivé hry
- míčové hry, hry se švihadlem, lanem
- hry ve volné přírodě
- vycházky, zdolávání překážek

přírodovědná

- vycházky, příroda okolo nás
- poznávání stromů, keřů, ptáků a zvířat
- sběr přírodnin
- změny počasí
- význam pobytu na čerstvém vzduchu

Příprava na vyučování:

- didaktické hry
- hádanky, rébusy

<u>2.blok - Zima (prosinec, leden , únor)</u>

Rekreační činnost:

- stolní a společenské hry
- individuální zaměstnání
- pohyb venku

Odpočinková činnost:

- hry podle zájmu a přání dětí
- hry s hračkami
- kresba na volné téma
- společná četba na pokračování
- povídání o vánočních zvycích

Společenská činnost:

- nadále upevňování kolektivu
- pomoc slabším spolužákům
- kontrolovat sám sebe
- hygiena
- chování v kině, divadle, na veřejnosti
- chování k zaměstnancům školy
- vánoční besídka

Zájmová činnost:

pracovní

- práce s drobným materiálem
- vánoční přání a ozdoby
- karnevalové masky
- modelování vánočního pečiva

výtvarná

- příroda v zimě
- zimní sporty
- koláže
- přání k Valentýnovi

hudební

- poslech a zpěv vánočních koled
- hudebně pohybové hry
- říkadla, rozpočítadla
- tančíme s hudbou

tělovýchovná

- vycházky
- pohybové hry
- kolektivní hry ve sněhu
- sezonní činnosti

přírodovědná

- vycházky do zimní přírody
- zvířátka v zimě

Příprava na vyučování:

- hry s písmeny, čísly
- hádanky, řešení zadaných úkolů

<u>3. blok - Jaro (březen, duben, květen)</u>

Rekreační činnost:

- pohybové hry v parku, na zahradě
- stolní hry
- individuální zaměstnání

Odpočinková činnost:

- četba na pokračování
- vyprávění
- individuální zájmová činnost
- povídání s dětmi
- hry s hračkami

Společenská činnost:

- svátky jara - velikonoční tradice
- chování na veřejnosti, v obchodě
- rozhovor o nalezených věcech
- pálení čarodějnic – rozhovor

Zájmová činnost

pracovní

- Velikonoce - přání, výrobky
- dekorace - koutek přírodnin
- přání ke Dni matek

výtvarná

- jarní tématika
- využití různých druhů technik
- omalovánky, kresba křídami

tělovýchovná

- pohybové a závodivé hry
- cvičení s využitím náčiní – švihadla, míče, lano
- rychlý a pomalý běh
- skoky a poskoky

přírodovědná

- poznávání jarních květin, kvetoucích stromů
- rodící se mláďata
- práce na polích a zahrádkách
- změny teploty, změny počasí
- první ovocné plody

Příprava na vyučování:

- didaktické hry
- pořádek ve školních věcech
- pamětní učení – básně

<u>4. blok - Léto (Červen)</u>

Odpočinková činnost:

- povídání si s žáky o prázdninách, létě apod.
- poslech písniček
- individuální hry

Rekreační činnost:

- pohybové hry v parku, na školní zahradě
- sledování pohádek
- stolní hry, individuální hry

Společenská činnost:

- nebezpečí úrazů v letních měsících
- pravidla bezpečnosti při koupání a letních hrách, ochrana zdraví
- Den dětí

Zájmová činnost:

výtvarná

- využití různých technik, vodové barvy, tempery – léto ve výkresech žáků
- první letní ovoce
- omalovánky, mandaly
- kresba křídami na asfalt

pracovní

- výroba květin z barevného papíru
- výzdoba na nástěnky - těšíme se na prázdniny
- papírové skládačky

tělovýchovná

- pobyt venku, míčové hry
- závodivé hry v družstvech v parku a na hřišti

hudební

- opakování známých písní
- rytmizace slov, vytleskávání rytmu, svého jména apod.
- hudebně pohybové hry,

přírodovědná

- první ovocné plody
- rozkvetlá louka, luční květiny, poznávání nejznámějších květin v okolí školy
- práce na zahrádce a první plody

14. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Ve všech oblastech výchovně vzdělávacího programu přihlížíme k individuálním schopnostem žáků, nepřetěžujeme je, nenutíme je k práci či hře za každou cenu – snažíme se najít náhradní řešení, k jejich povaze, fyzickým schopnostem a zálibám.